

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 23 oktober 2015

Doorrekening standaardkoopkracht voorbeeldhuishoudens

*Uitgevoerd op verzoek van het CDA,
ChristenUnie, Partij voor de Dieren,
groep Kuzu/Öztürk, PVV, SGP, SP,
50Plus.*

CPB Notitie

Aan: Teun van Dijck (PVV), Elbert Dijkgraaf (SGP), Henk Krol (50Plus), Tunahan Kuzu (groep Kuzu/Öztürk), Arnold Merkies (SP), Pieter Omtzigt (CDA), Esther Ouwehand (Partij voor de Dieren), Carola Schouten (ChristenUnie)

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag
T (070)3383 380
I www.cpb.nl
Contactpersoon
Patrick Koot

Datum: 23 oktober 2015

Betref: Doorrekening standaardkoopkracht voorbeeldhuishoudens

1 Inleiding

Het CPB heeft op verzoek van verschillende partijen een doorrekening gemaakt van de betaalde belastingen, ontvangen toeslagen, en het (gestandaardiseerd) beschikbaar inkomen van verschillende voorbeeldhuishoudens met kinderen. Deze notitie bespreekt de uitkomsten van de doorrekening.

Koopkrachtberekeningen op basis van voorbeeldhuishoudens zijn overzichtelijk, verifieerbaar en snel te maken, maar hebben als nadeel dat ze minder representatief zijn. Zo is onduidelijk hoe vaak de gekozen voorbeeldsituatie in de praktijk voorkomt. Ook worden specifieke inkomensregelingen buiten beschouwing gelaten. In de reguliere koopkrachtberekeningen van het CPB¹ wordt daarom gebruik gemaakt van een (representatieve) steekproef. Hiermee kan een goed beeld gegeven worden van de (te verwachten) statische koopkrachtontwikkeling van verschillende groepen in een bepaald jaar. Voor een meer representatief inzicht in de koopkracht en belastingdruk van verschillende huishoudtypes is het daarom aan te bevelen om gebruik te maken van het steekproefonderzoek. De uitkomsten van de voorbeeldberekeningen in deze notitie moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Deze notitie is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2 bespreekt de aangeleverde voorbeeldhuishoudens en de gehanteerde aannames. Paragraaf 3 geeft een beschrijving van de toegepaste methodiek. In paragraaf 4 tot en met 6 worden de uitkomsten besproken.

¹ Zie bijvoorbeeld paragraaf 3.5 in de *Macro Economische Verkenning 2016* van het CPB.

2 Doorgerekende voorbeeldhuishoudens

2.1 Aangeleverde voorbeeldhuishoudens

De door de partijen aangeleverde voorbeeldhuishoudens verschillen van elkaar in huishoudtype, inkomensbron, inkomenshoogte en aantal kinderen. De huishoudens wonen in een huurhuis en maken geen gebruik van kinderopvang en gemeentelijke regelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de aangeleverde voorbeeldhuishoudens.

Tabel 2.1 Aangeleverde voorbeeldhuishoudens

Huishoudtype	Inkomensbron	Inkomenshoogte	Aantal kinderen	Huur
Alleenstaande ouder	Uitkering	Bijstand	1 (10 jr.)	€600
Alleenstaande ouder	Inkomen uit arbeid	Minimumloon	1 (10 jr.)	€600
Alleenstaande ouder	Inkomen uit arbeid	Modaal	1 (10 jr.)	€900
Alleenstaande ouder	Inkomen uit arbeid	1,5 x modaal	1 (10 jr.)	€900
Tweeverdiener	Uitkering	Bijstand	2 (10 jr. en 8 jr.)	€600
Tweeverdiener	Inkomen uit arbeid	Minimumloon + 0,5 x minimumloon	2 (10 jr. en 8 jr.)	€600
Tweeverdiener	Inkomen uit arbeid	Modaal + 0,5 x modaal	2 (10 jr. en 8 jr.)	€900
Tweeverdiener	Inkomen uit arbeid	1,5 x modaal + 0,75 x modaal	2 (10 jr. en 8 jr.)	€900
Alleenverdiener	Inkomen uit arbeid	Minimumloon	2 (10 jr. en 8 jr.)	€600
Alleenverdiener	Inkomen uit arbeid	Modaal	2 (10 jr. en 8 jr.)	€900
Alleenverdiener	Inkomen uit arbeid	Anderhalf keer modaal	2 (10 jr. en 8 jr.)	€900

2.2 Gehanteerde aannames

2.2.1 Woonsituatie

In het verzoek aan het CPB is aangegeven dat alle voorbeeldhuishoudens in een huurhuis wonen met specifieke huurbedragen. Een nadeel van deze aanname is dat de voorbeeldhuishoudens erg specifiek worden en vooral representatief zijn voor huurders met een soortgelijke huur. In de praktijk woont een deel van de huishoudens in een huurhuis, met wel of geen huurtoeslag, terwijl een ander deel in een koopwoning woont met of zonder hypotheekrenteaftrek. De voorbeeldberekeningen zullen voor huurders tot andere uitkomsten leiden dan voor kopers.

We maken daarom eerst een generieke doorrekening zonder rekening te houden met de woonsituatie van de voorbeeldhuishoudens (in lijn met de standaardkoopkrachtdefinitie). Vervolgens rekenen we met specifieke huurbedragen conform het verzoek (zie tabel 2.1). Hierbij moet opgemerkt worden dat de kosten aan huur, zoals te doen gebruikelijk, niet worden meegerekend in het beschikbaar inkomen, maar alleen de eventuele huurtoeslag die het huishouden ontvangt (zie hoofdstuk 3).

2.2.2 Aantal kinderen

In het verzoek aan het CPB is aangegeven hoeveel kinderen de aangeleverde voorbeeldhuishoudens hebben. De alleenstaande ouder heeft één kind, waar de alleenverdiener en tweeverdiener twee kinderen hebben. Uit tabel 2.2 blijkt dat het grootste deel van de eenpersoonshuishoudens met kinderen tussen de 6 en 11 jaar één kind heeft en de meerpersoonshuishoudens vaak twee kinderen.

Voor de onderlinge vergelijking van de standaardkoopkracht en belastingdruk is het van belang dat voorbeeldhuishoudens zo vergelijkbaar mogelijk zijn. Daarom bevat deze notitie ook een voorbeeldsituatie, die betrekking heeft op een alleenstaande ouder met twee kinderen (die evenals de kinderen van de alleen- en tweeverdiener acht en tien jaar oud zijn).

Tabel 2.2 Aantal huishoudens met kinderen, 2014²

Groep	Leeftijd kinderen	Aantal huishoudens x 1.000			
		Totaal	1 kind	2 kinderen	3 kinderen
Huishoudens met kinderen	Totaal	2.570	1.086	1.076	408
Huishoudens met kinderen	Alleen tussen 6 en 11 jaar	291	136	138	17
Paar met kinderen	Alleen tussen 6 en 11 jaar	220	83	122	15
Eenouderhuishoudens met kinderen	Alleen tussen 6 en 11 jaar	70	52	16	2

Bron: CBS Statline³

2.2.3 Kinderopvangtoeslag

In het verzoek aan het CPB is aangegeven dat de voorbeeldhuishoudens geen gebruik maken van kinderopvang. Deze aanname is in lijn met de standaardkoopkrachtdefinitie die we hanteren in deze notitie. Wel geldt dat deze aanname van invloed is op de vergelijking van alleenstaande ouders en tweeverdieners enerzijds, en alleenverdieners anderzijds. De kosten aan kinderopvang die werkende alleenstaande ouders en werkende tweeverdieners hebben blijven immers buiten beschouwing.

2.2.4 Inkomensniveaus

Ten slotte is in het verzoek aan het CPB een aantal inkomensniveaus gedefinieerd (bijstand, minimumloon, modaal en 1,5 keer modaal). Voor tweeverdieners gelden hogere inkomensniveaus door het inkomen van de partner (zie tabel 2.1).

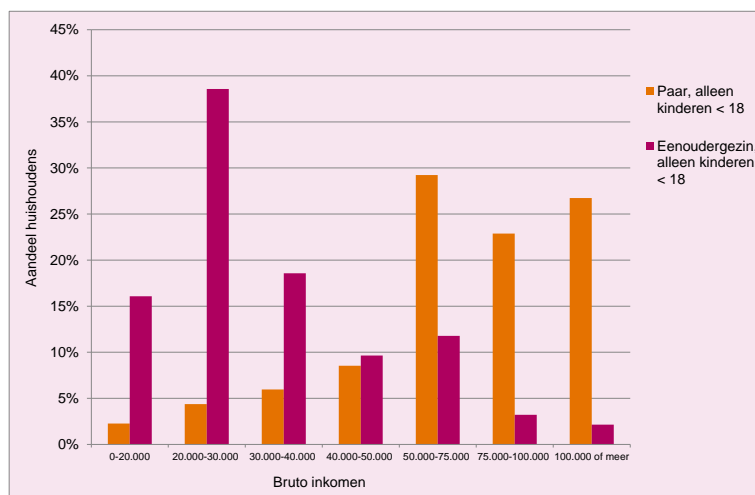
Uit figuur 2.1 blijkt een grote spreiding in de bruto inkomens van gezinnen met kinderen in 2013. Het bruto huishoudinkomen van eenoudergezinnen ligt veelal tussen de 20.000 en 40.000 euro. Ruim 15% heeft een bruto inkomen beneden de 20.000 euro. Bij paren met kinderen zijn relatief veel huishoudens met een inkomen

² Een verder onderscheid tussen alleen- en tweeverdieners is niet mogelijk. Wel is af te leiden dat het totaal aantal alleenverdienerhuishoudens ca. 500.000 bedraagt. Zie [link](#).

³ Zie [link](#).

boven de 50.000 euro. De spreiding is dus fors, en daarmee is de inkomensverdeling niet goed samen te vatten in een beperkt aantal inkomensniveaus.

Figuur 2.3 Inkomensverdeling eenoudergezinnen en paren met kinderen, 2013

Bron: CBS Statline, figuur CPB⁴

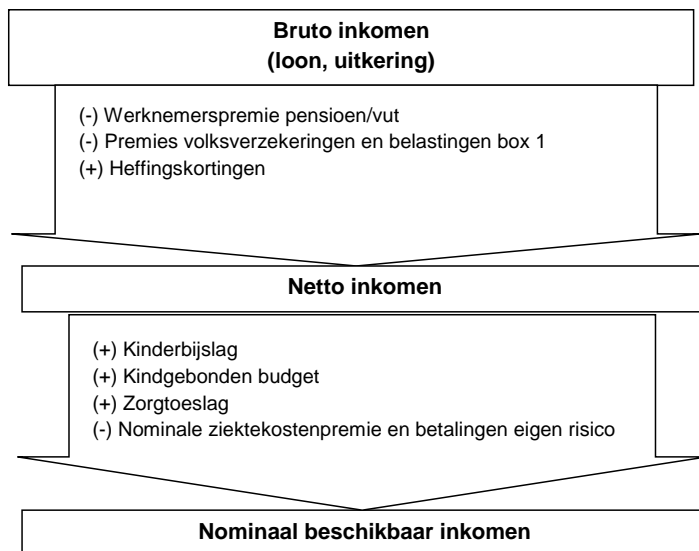
3 Methodiek

3.1 Definitie en berekeningswijze

Voor de doorrekening maken we gebruik van de standaardkoopkrachtdefinitie van het beschikbaar inkomen (zie figuur 3.1). Hierin worden alleen generieke inkomensbestanddelen en -regelingen meegerekend, zoals belastingen en premies box 1, generieke uitgaven aan zorg (nominale zorgpremie en gemiddelde eigen betalingen), en toeslagen voor kinderen en zorg (kinderbijslag, kindgebonden budget en zorgtoeslag). Specifieke inkomensbestanddelen, zoals inkomen uit eigen woning, inkomen box 2 en box 3, hypotheekrenteaftrek, huur- en kinderopvangtoeslag en kosten kinderopvang, blijven buiten beeld in deze definitie.

⁴ Zie [link](#).

Figuur 3.1 Gehanteerde koopkrachtdefinitie

Een voordeel van de standaardkoopkrachtdefinitie is dat de uitkomsten relatief eenvoudig te interpreteren zijn en er een globaal beeld gegeven kan worden van (wijzigingen in) generieke inkomensregelingen. Een nadeel van deze methodiek is de representativiteit van de uitkomsten (zie ook de inleiding van deze notitie). Ook blijven eerder genoemde specifieke inkomensbestanddelen buiten beeld.

Voor de berekeningen maken we gebruik van het microsimulatiemodel MIMOSI⁵. We kijken specifiek naar de inkomensregelingen in 2016 voor huishoudens met kinderen en gaan daarbij uit van de op dit moment actuele raming van het CPB (de *Macro Economische Verkenning 2016*).

3.2 Definitie belastingdruk

Naast de standaardkoopkracht wordt ook de belastingdruk berekend van de verschillende voorbeeldhuishoudens. Hiermee brengen we in kaart hoeveel de voorbeeldhuishoudens betalen en ontvangen aan belastingen en toeslagen als percentage van het bruto inkomen. De belastingdruk is in deze notitie als volgt gedefinieerd:

$$\text{Belastingdruk generiek} = \frac{\text{bruto inkomen} - \text{beschikbaar inkomen}}{\text{bruto inkomen}}$$

⁵ Voor een beschrijving van Mimosi, zie G. Romijn, J. Goes, P. Dekker, M. Gielen en F. van Es, 2008, MIMOSI: Microsimulatiemodel voor belastingen, sociale zekerheid, loonkosten en koopkracht, CPB Document 161.

Voor de generieke berekening hanteren we het beschikbaar inkomen zoals gedefinieerd in paragraaf 3.1, dus zonder rekening te houden met de (eventuele) huurtoeslag en de betaalde huur.

Voor de berekening van de belastingdruk van de aangeleverde huishoudens in een huurwoning hanteren we het beschikbaar inkomen met daarbovenop de (eventuele) huurtoeslag meegerekend.

$$\text{Belastingdruk huurders} = \frac{\text{bruto inkomen} - (\text{beschikbaar inkomen} + \text{huurtoeslag})}{\text{bruto inkomen}}$$

3.3 Gestandaardiseerd inkomen

Een ander onderdeel in het verzoek is om in de koopkrachtberekeningen rekening te houden met verschillen in de samenstelling en omvang van de voorbeeldhuishoudens, middels de toepassing van zogenoemde equivalentiefactoren. Een equivalentiefactor geeft de omvang van het schaalvoordeel weer bij het voeren van een gemeenschappelijke huishouding. In deze notitie maken we gebruik van equivalentiefactoren van het CBS. Als standaard hanteert het CBS een eenpersoonshuishouden met een equivalentiefactor van 1. Voor ieder extra huishoudlid (volwassene of kind met een bepaalde leeftijd) wordt de factor opgehoogd. Het gecorrigeerde beschikbaar inkomen wordt het gestandaardiseerd inkomen genoemd. Tabel 3.1 geeft de gehanteerde factoren weer in deze notitie.

Tabel 3.1 Gehanteerde equivalentiefactoren per huishoudtype⁶

Huishoudtype	Aantal volwassenen	Aantal kinderen (leeftijd)	Gehanteerde equivalentiefactor
Alleenstaande ouder	1	1 (10 jaar)	1,30
Alleenstaande ouder	1	2 (8 en 10 jaar)	1,48
Alleenverdiener	2	2 (8 en 10 jaar)	1,86
Tweeverdiener	2	2 (8 en 10 jaar)	1,86

4 Uitkomsten standaardkoopkracht

4.1 Alleenstaande ouder (1 kind)

In tabel 4.1 wordt een standaard bruto-netto berekening uitgevoerd op de alleenstaande ouder met één kind (10 jaar) in deze notitie.

⁶ Zie voor meer informatie: CBS (2004), *Equivalentiefactoren 1995-2000*, Voorburg/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Wanneer het *bruto inkomen* wordt vergeleken met het *netto inkomen*, dan zien we dat het voordeel van heffingskortingen in absolute zin het grootst is voor het huishouden met een modaal inkomen. Dit komt vooral door de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK), die dan volledig is opgebouwd, en de arbeidskorting. Door de inkomensafhankelijkheid van de arbeidskorting en de algemene heffingskorting heeft het huishouden met anderhalf keer modaal minder voordeel van heffingskortingen. De te betalen belasting en premies lopen verder vanzelfsprekend op bij hogere inkomens.

Wanneer het *netto inkomen* wordt vergeleken met het *beschikbaar inkomen*, dan is zichtbaar dat het huishouden met bijstand en het huishouden met minimumloon evenveel toeslagen ontvangen. Het maximale bedrag aan kindgebonden budget (bij één kind) en zorgtoeslag wordt uitgekeerd. Het huishouden met modaal inkomen ontvangt geen zorgtoeslag meer en minder kindgebonden budget. Ook het huishouden met anderhalf keer modaal ontvangt nog kindgebonden budget.

Wanneer gekeken wordt naar het *beschikbaar inkomen* voor *specifieke huurders*, dan nemen de inkomensverschillen tussen de voorbeeldhuishoudens met bijstand en minimumloon, en de andere huishoudens af door het meerekenen van de huurtoeslag.

Tabel 4.1 Uitkomsten standaard bruto-netto berekening alleenstaande ouder (x 1.000 euro), 2016, 1 kind (10 jaar)

	Bijstand	Minimumloon	Modaal	1,5 x modaal
A. Generiek beeld				
1. Bruto inkomen	14,9	19,8	36,0	54,0
2. Pensioen/vut-premie (-)		0,6	1,8	3,1
3. Belastbaar inkomen (= 1-2)	14,9	19,2	34,2	50,9
4. Belastingen en premies (-)	5,4	7,0	13,0	19,7
5. (Verzilverde) heffingskortingen (+)	2,2	7,0	7,4	5,9
6. Netto inkomen (=3-4+5)	11,7	19,2	28,6	37,1
7. Nominale premie en gem. eigen betalingen (-)	1,5	1,5	1,5	1,5
8. Zorgtoeslag (+)	1,0	1,0	0,0	0,0
9. Kinderbijslag/kindgebonden budget (+)	5,0	5,0	4,1	2,9
10. Beschikbaar inkomen (= 6-7+8+9)	16,3	23,8	31,2	38,6
B. Beeld voor huurders				
11. IHS/Huurtoeslag (+)	3,6	3,6	0,0	0,0
12. Beschikbaar inkomen (= 10+11)	19,8	27,4	31,2	38,6

4.2 Alleenstaande ouder (2 kinderen)

In tabel 4.2 wordt een standaard bruto-netto berekening uitgevoerd op de alleenstaande ouder met twee kinderen (acht en tien jaar) in deze notitie.

De uitkomsten komen grotendeels overeen met de uitkomsten in tabel 4.1. Belangrijkste verschil is dat de kinderbijslag en het kindgebonden budget hoger uitvallen voor de alleenstaande ouder met twee kinderen en daardoor ook het beschikbaar inkomen bij de verschillende inkomenshoogtes.

Tabel 4.2 Uitkomsten standaard bruto-netto berekening alleenstaande ouder (x 1.000 euro), 2016, 2 kinderen (10 jaar en 8 jaar)

	Bijstand	Minimumloon	Modaal	1,5 x modaal
A. Generiek beeld				
1. Bruto inkomen	14,9	19,8	36,0	54,0
2. Pensioen/vut-premie (-)		0,6	1,8	3,1
3. Belastbaar inkomen (= 1-2)	14,9	19,2	34,2	50,9
4. Belastingen en premies (-)	5,4	7,0	13,0	19,7
5. (Verzilverde) heffingskortingen (+)	2,2	7,0	7,4	5,9
6. Netto inkomen (=3-4+5)	11,7	19,2	28,6	37,1
7. Nominale premie en gem. eigen betalingen (-)	1,5	1,5	1,5	1,5
8. Zorgtoeslag (+)	1,0	1,0	0,0	0,0
9. Kinderbijslag/kindgebonden budget (+)	6,8	6,8	5,8	4,7
10. Beschikbaar inkomen (= 6-7+8+9)	18,1	25,6	33,0	40,3
B. Beeld voor huurders				
11. IHS/Huurtoeslag (+)	3,6	3,6	0,0	0,0
12. Beschikbaar inkomen (= 10+11)	21,6	29,1	33,0	40,3

4.3 Tweeverdiener met twee kinderen

In tabel 4.3 wordt een standaard bruto-netto berekening uitgevoerd op de tweeverdieners in deze notitie.

Wanneer het *bruto inkomen* wordt vergeleken met het *netto inkomen*, dan zien we dat het voordeel van heffingskortingen in absolute zin het grootst is voor het huishouden met modaal inkomen + 0,5 keer modaal inkomen. Dit komt wederom door de arbeidskorting van de hoofdkostwinner en de IACK, maar ook door de algemene heffingskorting van de minstverdienende partner.

Wanneer het *netto inkomen* wordt vergeleken met het *beschikbaar inkomen*, dan blijkt dat het paar in de bijstand het maximale bedrag aan zorgtoeslag en kindgebonden budget (bij twee kinderen) ontvangt, het huishouden met minimumloon + 0,5 keer minimumloon minder toeslag ontvangt, en het huishouden met modaal + 0,5 keer modaal alleen nog kinderbijslag heeft van ca. 1900 euro.

Wanneer gekeken wordt naar het *beschikbaar inkomen* voor *specifieke huurders* dan nemen de inkomensverschillen tussen de voorbeeldhuishoudens met bijstand en minimumloon, en de andere huishoudens af door het meerekenen van de huurtoeslag. Het huishouden met minimumloon + 0,5 keer minimumloon ontvangt minder huurtoeslag dan het paar in de bijstand.

Tabel 4.3 Uitkomsten bruto-netto berekening tweeverdiener (x 1.000 euro), 2016, twee kinderen (acht en tien jaar)

	Bijstand	Minimumloon + 0,5 x minimumloon	Modaal + 0,5 x modaal	1,5 x modaal + 0,75 x modaal
A. Generiek beeld				
1. Bruto inkomen	19,3	29,8	54,0	81,0
2. Pensioen/vutpremie (-)		0,7	2,3	4,3
3. Belastbaar inkomen (= 1-2)	19,3	29,1	51,7	76,7
4. Belastingen en premies (-)	7,0	10,6	19,4	29,4
5. (Verzilverde) heffingskortingen * (+)	4,5	9,1	11,1	10,5
6. Netto inkomen (=3-4+5)	16,7	27,6	43,3	57,9
7. Nominale premie en gem. eigen betalingen (-)	2,9	2,9	2,9	2,9
8. Zorgtoeslag (+)	2,0	0,7	0,0	0,0
9. Kinderbijslag/kindgebonden budget (+)	3,7	3,1	1,9	1,9
10. Beschikbaar inkomen (= 6-7+8+9)	19,5	28,4	42,3	56,8
B. Beeld voor huurders				
11. IHS/Huurtoeslag (+)	3,6	1,3	0,0	0,0
12. Beschikbaar inkomen (= 10+11)	23,1	29,7	42,3	56,8

4.4 Alleenverdiener met twee kinderen

In tabel 4.4 wordt een standaard bruto-netto berekening uitgevoerd op de alleenverdieners in deze notitie.

Wanneer het *bruto inkomen* wordt vergeleken met het *netto inkomen*, dan zien we dat het voordeel van heffingskortingen in absolute zin het grootst is voor het huishouden met minimumloon. Vanwege de inkomensafhankelijkheid van de arbeidskorting en de algemene heffingskorting hebben de huishoudens met modaal inkomen en 1,5 keer modaal minder korting. De alleenverdiener heeft verder geen recht op de IACK.

Wanneer het *netto inkomen* wordt vergeleken met het *beschikbaar inkomen*, dan zien we dat ook het voordeel van toeslagen het grootst is voor het huishouden met minimumloon. Het huishouden op modaal inkomen heeft geen recht op zorgtoeslag en het huishouden met anderhalf keer modaal ook niet op kindgebonden budget (maar krijgt nog wel kinderbijslag van ca. 1900 euro).

Wanneer gekeken wordt naar het *beschikbaar inkomen* voor *specifieke huurders*, dan nemen de inkomensverschillen tussen het voorbeeldhuishouden met minimumloon en de andere huishoudens af door het meerekenen van de huurtoeslag.

Tabel 4.4 Uitkomsten bruto-netto berekening alleenverdiener (x 1.000 euro), 2016, 2 kinderen (8 en 10 jaar)

	Minimumloon	Modaal	1,5 x modaal
A. Generiek beeld			
1. Bruto inkomen	19,8	36,0	54,0
2. Pensioen/vutpremie (-)	0,4	1,6	2,9
3. Belastbaar inkomen (= 1-2)	19,4	34,4	51,1
4. Belastingen en premies (-)	7,1	13,1	19,8
5. (Verzilverde) heffingskortingen (+)	6,3	5,7	4,2
6. Netto inkomen (=3-4+5)	18,6	27,0	35,5
7. Nominale premie en gem. eigen betalingen (-)	2,9	2,9	2,9
8. Zorgtoeslag (+)	2,0	0,0	0,0
9. Kinderbijslag/kindgebonden budget (+)	3,7	2,8	1,9
10. Beschikbaar inkomen (= 6-7+8+9)	21,3	26,8	34,4
B. Beeld voor huurders			
11. IHS/Huurtoeslag (+)	3,6	0,0	0,0
12. Beschikbaar inkomen (= 10+11)	25,0	26,8	34,4

5 Uitkomsten belastingdruk

In tabel 5.1 wordt de belastingdruk berekend voor de verschillende voorbeeldhuishoudens in deze notitie. Omdat de tweeverdieners afwijkende bruto inkomens hebben, laten we de belastingdruk voor deze huishoudens apart zien in tabel 5.2.

De belastingdruk voor de laagste inkomensniveaus heeft een negatieve waarde. Dat geeft aan dat het beschikbaar inkomen van het voorbeeldhuishouden hoger ligt dan het bruto inkomen. Bij de alleenstaande ouders in deze notitie is dit het sterkst zichtbaar, zeker wanneer ook huurtoeslag wordt meegerekend in het inkomensbegrip.

Bij het modale inkomensniveau heeft de belastingdruk wel een positieve waarde. De druk bij de alleenverdiener is dan het hoogst. De alleenverdiener heeft geen recht op de IACK en ontvangt minder kindgebonden budget dan de alleenstaande ouder. De alleenstaande ouder met twee kinderen ontvangt het meest aan kindgebonden budget, door het aantal kinderen en de extra toeslag voor alleenstaande ouders in deze regeling. Hierdoor heeft dit huishouden de laagste druk. De tweeverdiener met modaal inkomen + 0,5 keer modaal inkomen ontvangt helemaal geen kindgebonden budget.

Bij het niveau anderhalf keer modaal nemen de verschillen in belastingdruk af tussen alleenstaande ouders en de andere typen. De alleenstaande ouder heeft dan nog wel recht op kindgebonden budget. Het recht op toeslagen is bij de alleenverdiener

vervallen. De minstverdienende partner van de tweeverdiener met 1,5 keer modaal + 0,75 keer modaal heeft recht op algemene heffingskorting en een arbeidskorting, waar de partner van de alleenverdiener in deze notitie recht heeft op een (beperkt overdraagbare) algemene heffingskorting.

Bij de uitkomsten dient ten slotte opgemerkt te worden dat de werkende voorbeeldhuishoudens in deze notitie geen gebruik maken van kinderopvang (zie ook paragraaf 2.2). De belastingdruk (zoals gedefinieerd in deze notitie) van de werkende alleenstaande ouders en tweeverdieners valt hoger uit wanneer rekening wordt gehouden met de kosten voor kinderopvang.

Tabel 5.1 Belastingdruk alleenstaande ouder en alleenverdiener met twee kinderen, 2016

	Bijstand	Minimumloon	Modaal	1,5 x modaal
A. Generiek beeld				
Alleenstaande ouder (1 kind)	-9%	-20%	13%	29%
Alleenstaande ouder (2 kinderen)	-21%	-29%	8%	25%
Alleenverdiener (2 kinderen)		-8%	26%	36%
B. Beeld voor huurders				
Alleenstaande ouder (1 kind)	-33%	-38%	13%	29%
Alleenstaande ouder (2 kinderen)	-45%	-47%	8%	25%
Alleenverdiener (2 kinderen)		-26%	26%	36%

Tabel 5.2 Belastingdruk tweeverdiener met twee kinderen (8 en 10 jaar), 2016

	Bijstand	Minimumloon + 0,5 x minimumloon	Modaal + 0,5 x modaal	1,5 x modaal + 0,75 x modaal
A. Generiek beeld				
Tweeverdiener met kinderen (twee kinderen)	-1%	4%	22%	30%
B. Beeld voor huurders				
Tweeverdiener (twee kinderen)	-20%	0%	22%	30%

6 Uitkomsten gestandaardiseerd inkomen

In tabel 6.1 en tabel 6.2 wordt ten slotte het berekende gestandaardiseerd inkomen weergegeven. Dit is het beschikbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in samenstelling en omvang van het huishouden. Hiertoe wordt het beschikbaar inkomen gedeeld door de equivalentiefactoren in tabel 3.1. Het inkomen wordt daarmee voor alle voorbeeldhuishoudens gestandaardiseerd naar het niveau van een eenpersoonshuishouden.

Uit de onderstaande tabellen blijkt dat van de voorbeeldhuishoudens in deze notitie de alleenstaande ouder met één kind het hoogste gestandaardiseerd inkomen heeft bij de inkomensniveaus tot en met modaal. De alleenstaande ouder met twee

kinderen heeft een lager gestandaardiseerd inkomen. Het gestandaardiseerd inkomen van de alleenverdiener is het laagst bij de verschillende inkomensniveaus. Hierbij moet opgemerkt worden dat de tweeverdieners in deze notitie hogere bruto inkomens hebben dan de andere huishoudens, door het extra inkomen van de minstverdienende partner, wat ook doorwerkt in het gestandaardiseerd inkomen.

Bij de uitkomsten dient ten slotte opgemerkt te worden dat de werkende voorbeeldhuishoudens in deze notitie geen gebruik maken van kinderopvang (zie ook paragraaf 2.2). Het gestandaardiseerd inkomen van de werkende alleenstaande ouders en tweeverdieners in deze notitie valt lager uit wanneer rekening wordt gehouden met de kosten voor kinderopvang.

Tabel 6.1 Gestandaardiseerd inkomen alleenstaande ouder en alleenverdiener met kinderen (x 1.000 euro), 2016

	Bijstand	Minimumloon	Modaal	1,5 x modaal
A. Generiek beeld				
Alleenstaande ouder (1 kind)	12,5	18,3	24,0	29,7
Alleenstaande ouder (2 kinderen)	12,2	17,3	22,3	27,3
Alleenverdiener (twee kinderen)		11,5	14,4	18,5
B. Beeld voor huurders				
Alleenstaande ouder (1 kind)	15,3	21,0	24,0	29,7
Alleenstaande ouder (2 kinderen)	14,6	19,7	22,3	27,3
Alleenverdiener (twee kinderen)		13,4	14,4	18,5

Tabel 6.2 Gestandaardiseerd inkomen tweeverdiener met twee kinderen (8 en 10 jaar), 2016

	Bijstand	Minimumloon + 0,5 x minimumloon	Modaal + 0,5 x modaal	1,5 x modaal + 0,75 x modaal
A. Generiek beeld				
Tweeverdiener (twee kinderen)	10,5	15,3	22,7	30,5
B. Beeld voor huurders				
Tweeverdiener (twee kinderen)	12,4	16,0	22,7	30,5

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T(070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

Oktober 2015